

Oamk Journal

Oulun ammattikorkeakoulun julkaisuja

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenne saattaa erota alkuperäisestä sivutukseltaan ja painoasultaan.

This is an electronic reprint of the original article. This version may differ from the original in pagination and typographic detail.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä/Please cite the original version:

Jarva, E., Mikkola, A-M., Karsikas, E., Oikarinen, A., Mikkonen, K., Kääriäinen, M., Meriläinen, M., Koivunen, K., Jounila-Ilola, P. & Tuomikoski, A-M. 2021. Osaamista ja yhteistyötä vahvistettava aivoverenkiertohäiriöön sairastuneen hoitopolulla. Oamk Journal 70/2021. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2021102752484>

Osaamista ja yhteistyötä vahvistettava aivoverenkiertohäiriöön sairastuneen hoitopolulla

19.11.2021 - Jarva Erika, Mikkola Anna-Mari, Karsikas Eevi, Oikarinen Anne, Mikkonen Kristina, Kääriäinen Maria, Meriläinen Merja, Koivunen Kirsi, Jounila-Illola Päivi, Tuomikoski Anna-Maria

Aivoverenkiertohäiriöön (AVH) sairastuneen potilaan hoitopolun eri vaiheissa tarvitaan erityisosaamista eri terveysalan ammattilaisilta. Terveysalan opettajat varmistavat tutkintoon johtavan koulutuksen osalta opiskelijoiden osaamisen ja ovat näin osaltaan vastuussa päivitetyn näyttöön perustuvan tiedon välittämisessä tulevaisuuden terveydenhuollon ammattilaisille. AVH-hoitopolulla vaadittavan osaamisen kartoitus on osa Euroopan sosiaalirahaston rahoittamaa ”Sote-alan osaava työvoima, muuttuvat osaamistarpeet (OSMU)” -hankkeen toimenpiteitä.

Terveydenhuollon koulutuksessa ja opettajien osaamisen kehittämisessä tulisi vahvistaa etenkin moniammatillista osaamista ja oppimista (kuva: soyfeliz2018/pxhere.com)

Terveysalan ammattilaisen, kuten sairaanhoitajan, toimintaterapeutin ja fysioterapeutin, ammattikorkeakoulututkinto koostuu perus- ja ammattiopinnoista sekä vapaasti valittavista opinnoista, ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta ja opinnäytetyöstä [1] [2]. Käytännön harjoittelulla on suuri painoarvo sekä tutkinnon toteutuksessa että terveysalan opiskelijan osaamisen kehittämisessä [2] [3].

Tutkinnon tavoitteena on muun muassa antaa laaja-alaiset käytännölliset perustiedot ja -taidot sekä valmiudet alalla toimimiseen ja jatkuvaan koulutukseen [2]. Terveysalan opettajilla on siis merkittävä rooli osaavan terveydenhuollon henkilöstön tuottamisessa ja varmistamisessa [4] [5].

Terveysalan opettajat ovat ammatillisen opettajan pätevyyden hankkineita terveydenhuollon ammattilaisia, joiden osaaminen koostuu kliinisestä osaamisesta, pedagogisista taidoista, arviointiosaamisesta, vuorovaikutustaidoista ja tutkimusosaamisesta sekä osaamisesta tutkimustiedon käyttöönotossa [4] [3].

Terveysalan opettajat kokevat itse oman osaamisensa olevan erittäin hyvää [6], mutta yhtenäistä ohjeistusta minimiosaamisvaatimukseen ei ole asetettu ja esimerkiksi näyttöön perustuvan tiedon opetus on ollut opettajille haasteellista [4].

Lisäksi tutkintoon johtavassa koulutuksessa terveydenhuollon opiskelijoiden osaamisen kehittyminen AVH-hoitopolulla toimimiseen on jäänyt puutteelliseksi [7]. AVH-hoitopolulla terveysalan ammattilaisilta vaaditaan monipuolista osaamista, jossa korostuvat erityisesti kliiniset taidot, moniammatillinen yhteistyöosaaminen sekä vuorovaikutusosaaminen AVH-sairastuneen, tämän läheisten ja muiden ammattilaisten välillä [8] [9].

Aikaisemmat tutkimukset viittaavat siihen, että AVH-hoitopolulla työskentely vaatii terveysalan ammattikorkeakoulututkinnon lisäksi täydennyskoulutusta [10], joka lisää syväosaamista ja erikoistumisen neurologiseen hoitotyöhön tai kuntoutukseen [11]. Siksi jo terveysalan koulutuksessa olisi tärkeä systemaattisesti aloittaa sillan rakentaminen sujuvaan opinnoista työelämään siirtymiseen.

Opettajien kokemuksia AVH-hoitopolulla tarvittavasta osaamisesta tullaan hyödyntämään OSMU-hankkeessa hoitotyön opettajien ja ammattihenkilöiden osaamisvaatimusten määrittämisessä. Hankkeessa kehitetään osaamisen

kehittämisen toimintamalli, jonka tavoitteena on lisätä korkeakoulujen, oppilaitosten sekä eri terveydenhuollon yksiköiden yhteistyötä ja tiedonvaihtoa. Yhteistyön avulla vahvistetaan terveydenhuollon perus- ja erityisalojen ja opettajien kontakteja sekä tuotetaan tietoa palvelutoiminnan kehittämisen tarpeista. Toimintamallia voidaan jatkossa implementoida myös muihin hoitopolkuihin.

OSMU-hanketta koordinoi Oulun ammattikorkeakoulu. Osatoteuttajina toimivat Oulun yliopisto sekä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ja toiminnallisina kumppaneina Oulun kaupunki ja Oulunkaari.

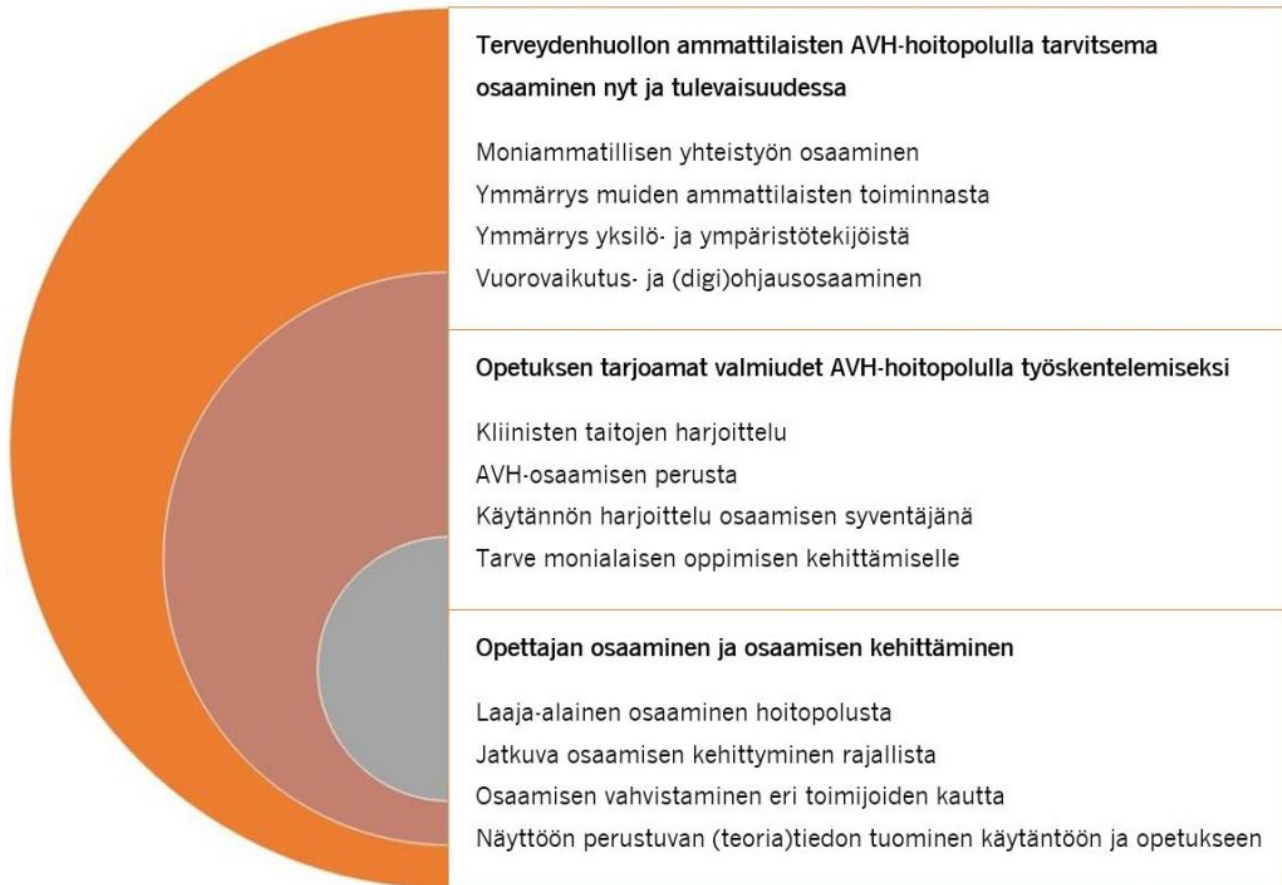
OSMU-hanke kartoittaa AVH-osaamista

OSMU-hankkeessa kartoitetaan opettajien ja terveysalan ammattilaisten (sairaanhoitajat, fysioterapeutit, toimintaterapeutit) osaamisen nykytilaa ja tulevaisuuden osaamistarpeita. Kartoittavan vaiheen yhtenä toimenpiteenä on selvittää terveysalan opettajien kokemuksia AVH-hoitopolun eri vaiheissa tarvittavasta osaamisesta ja osaamisen kehittämisestä.

Erään ammattikorkeakoulun opettajia (n=5) haastateltiin yksilöllisesti syksyllä 2020. Haastattelurunko koostui teemoista, jotka pohjautuvat systemaattiseen kirjallisuuskatsaukseen [8] ja haastattelut analysoitiin temaattisella analyysillä [12].

Haastattelut kestivät 28–110 minuuttia (keskiarvo 53 minuuttia). Haastateltavat opettavat edustivat korkeakoulussa eri terveydenhuollon erikoisaloja ja heidän työkokemuksensa opettajana vaihteli 2,5 vuodesta 20 vuoteen.

Temaattisen analyysin tuloksena saatiin kolme teemaa: terveydenhuollon ammattilaisten AVH-hoitopolulla tarvitsema osaaminen nyt ja tulevaisuudessa, opetuksen tarjoamat valmiudet AVH-hoitopolulla työskentelemiseksi sekä opettajan osaaminen ja osaamisen kehittäminen (kuvio 1).

Moniammatillisuus ja yhteistyö korostuvat

Terveysthuollon ammattilaiset tarvitsevat osaamista toimia moniammatillisesti ja yhteistyössä muiden AVH-hoitopolulla työskentelevien ammattilaisten kanssa. Haastattelujen perusteella tietoisuus hoitopolun eri vaiheissa tarvittavasta osaamisesta koettiin tärkeäksi. Ymmärrys toisten ammattiryhmien ydinosaamisesta ja tieto siitä, missä tilanteissa kunkin ammattilaisen osaamista tarvitaan ja hyödynnetään, koettiin edesauttavan oman ammattiryhmän osaamisen tunnistamisessa.

Erityisesti moniammatillinen ja katkeamaton osaaminen hoitopolun alkuvaiheessa koettiin tärkeäksi, jolloin pystytään parhaiten vaikuttamaan sairastuneen tilan kehittämiseen ja saadaan kuntoutuksesta paras vaste. Tulevaisuudessa moniammatillinen osaaminen tulee korostumaan entisestään, minkä johdosta myös muun muassa kuntoutumista edistävää hoitotyötä tulee kehittää.

AVH-hoitopolulla tarvitaan myös ymmärrystä sairastumisen yksilöllisyydestä ja tekijöistä, kuten fysiologiasta, anatomiasta ja solutason muutoksista. Ne vaikuttavat sairastuneen hoidon tarpeeseen ja muutoksiin toimintakyvyssä. Sairastuminen voi näyttäytyä monella eri tavalla, mikä vaatii ammattilaiselta kykyä käyttää asianmukaisia mittareita ja menetelmiä tilan arviointiin.

Haastatteluissa yhteistyöosaaminen sairastuneen kanssa hoidon ja kuntoutuksen tavoitteiden asettamisessa sekä asianmukaisten hoito- ja kuntoutustoimenpiteiden toteuttamisessa sairastuneen kokonaistilanne (yksilö- ja ympäristötekijät) huomioiden koettiin tarvittavaksi osaamiseksi. Tulevaisuudessa sairastuneen yksilöllisen tilanteen tarkempi arviointi määrittää osaamistarpeita ja ammattilaisen tulisikin entistä vahvemmin huomioida myös sairastuneen tilanteeseen vaikuttavat ympäristötekijät hoidontarvetta, kotiutumismahdollisuuksia ja kuntoutustoimenpiteitä arvioitaessa.

Ammattilaiset tarvitsevat vuorovaikutus- ja ohjausosaamista muun muassa sairastuneen ja tämän läheisten kohtaamiseen kunnioittavasti, kärsivällisesti ja läsnä olevasti. Läheisten huomioiminen ja mukaanotto aktiivisesti hoitopolun eri vaiheissa tuotiin esiin vastauksissa ja tärkeimmiksi asioiksi koettiin ajankohtaisen tiedon välittäminen. Lisäksi sairastuneen ohjauksen tarpeiden tunnistaminen ja yksilöllisen ohjauksen toteuttaminen (manuaalinen, verbaalinen, visuaalinen) huomioiden sairastuneen mahdolliset kommunikaatiohaasteet ovat tärkeä osa osaamista.

Tulevaisuudessa ohjausosaamisen tarpeen koettiin lisääntyvän ohjauskanavien, toimintaympäristöjen ja viestintäteknologian lisääntyessä ja monipuolistuessa. Näiden hyödyntäminen sairastuneen avuntarpeet ja valmiudet huomioiden koettiin kuitenkin haasteelliseksi, etenkin hoitopolun alkuvaiheessa.

Opetus tarjoaa valmiuksia AVH-hoitopolulle

Terveysalan tutkinto koostuu teoriaopinnoista ja käytännön harjoittelujaksoista, jotka tukevat tulevien terveysalan ammattilaisten AVH-hoitopolulla vaadittavan osaamisen kehittymistä. Opiskelijat harjoittelevat klinisiä perustaitoja eli potilaan

tutkimista, arviointia ja ohjausta sekä näiden taitojen soveltamista AVH-hoidon tai kuntoutuksen osalta.

Haastatteluissa opetus koettiin jo nykyisellään erittäin kattavaksi ja AVH-hoitopolulla tarvittavan osaamisen huomioivaksi. Toisaalta kuitenkin korostettiin sitä, että AVH:n erityisyys huomioiden peruskoulutuksessa on mahdollista käsitellä vain pakolliset ydinasiat perustan rakentamiseksi, koska tutkinto koostuu niin monesta muustakin osaamisalueesta, jotka opiskelijan tulee valmistuttuaan hallita.

Vuorovaikutusosaamisen kehittäminen vaihtelee koulutuksessa, vaikka sen koetaan olevan yksi tärkeimmistä osaamisalueista AVH-hoitopolulla. Pääosin vuorovaikutusta käsitellään yleisellä tasolla, ja AVH-spesifejä taitoja syvennetään sekä sovelletaan käytännön harjoittelussa.

Moniammatillisuus huomioidaan opetuksessa esimerkiksi kertomalla muiden ammattiryhmien työnkuvista. Tulevaisuudessa koulutuksessa tulee huomioida kattavammin ja systemaattisemmin moniammatillinen oppiminen ja yhteistyö sekä ammattien välisten yhtenäisten käytäntöjen rakentaminen esimerkiksi toimintakykyarviointiin. Tämän edistämiseksi ehdotettiin yhteisten opintojen tai opintojaksojen rakentamista. Ne voisivat koostua simulaatio- tai case-harjoituksista, ja osallistujat olisivat laaja-alaisesti sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden lisäksi myös lääketieteen opiskelijoita.

Kyseisten koulutuskokonaisuuksien suunnitteluun koettiin tarvittavan myös moniammatillinen joukko eri alojen ammattilaisia terveydenhuollosta ja tekniikan aloilta, jotta mahdolliset teknologiset ratkaisut saataisiin myös otettua jatkossa vahvemmin mukaan opintoihin ja osaamisen kehittämiseen. Vaikka digitalisaation tarjoamien mahdollisuuksien koettiin lisääntyvän tulevaisuudessa myös AVH-hoitopolulla, nykyisellään teknologiset ratkaisut näyttäytyvät opetuksessa vain lähinnä esimerkinomaisesti.

Toisaalta koronasta johtuva etäopetus on myös haastanut etenkin kliinisten ”käden taitojen” harjoittelua, minkä vuoksi hybridiopetus koettiin haastatteluissa tarpeelliseksi opiskelijoiden riittävän osaamisen kehittymiseksi.

Opettajan osaamisen kehittymistä tuettava

Opettajien mukaan opetustyössä tulee olla laaja-alaista osaamista AVH-hoitopolulla vaadittavan osaamisen välittämiseksi opiskelijoille, ja opettajien tulee myös arvioida jatkuvasti omaa opetustaan ja opetuksen tavoitteita. Haasteeksi koettiin rajaus opetettaviin ydinasioihin, jotka toimivat AVH-osaamisen perustana ja joihin opiskelija rakentaa osaamistaan työelämään siirtymisen jälkeen.

Osaamisen ylläpitoon koettiin olevan liian vähän mahdollisuuksia. Opetustyön ohella tehty kliininen työ pitää opettajan ajan tasalla päivitetystä käytänteistä sekä käytössä olevista menetelmistä. Opettajat kokivat, ettei heillä ole ollut tähän mahdollisuuksia, jolloin osaamisen kehittyminen tapahtui usein työajan ulkopuolella päivitettyä teoretietoä etsien tai koulutuksiin osallistuen. Kaikille erikoisaloille ei ole tarjolla suomalaisia aivoverenkiertohäiriöihin liittyviä täsmäkoulutuksia, mikä osaltaan hankaloittaa opettajan osaamisen kehittymistä.

Osaamisen kehittämisen koettiin keskittyvän systemaattiseen kouluttautumiseen, joka mahdollistaa kliinisen osaamisen ylläpitämisen, teoretiedon päivituksen ja uusien menetelmien, kuten etäkuntoutuksen oppimisen. Lisäksi kokemuskouluttajien hyödyntämistä ja tietoa kolmannesta sektorista voidaan hyödyntää opettajien osaamisen vahvistamiseksi.

Moniammatillisen osaamisen vahvistaminen koettiin kehittämistarpeeksi ja lisätieto hoitopolun varrella työskentelevien muiden ammattilaisten toiminnasta koettiin tarpeelliseksi, jotta osaaminen koko hoitopolusta lisääntyisi. Lisäksi opettajat kokivat, että osaamisen vahvistamista tarvitaan näyttöön perustuvan tiedon etsimiseen ja käyttöönottoon. Samalla he kuitenkin kokivat, että opetus perustuu päivitettyihin suosituksiin sekä vahvan näytön tutkimustietoon.

Monipuolista yhteistyötä vahvistettava

Terveysalan ammattilaiset tarvitsevat osaamista arvioida ja hoitaa AVH-sairastunutta yksilöllisesti näyttöön perustuvaan tietoon perustuen. Lisäksi he tarvitsevat vuorovaikutusosaamista ja osaamista huomioida sairastunut ja hänen läheisensä hoitopolun kaikissa vaiheissa sekä vuorovaikutusosaamista. Osaamista

tarvitaan myös sellaisten yksilö- ja ympäristötekijöiden tunnistamiseen, jotka saattavat vaikuttaa sairastuneen tilaan sekä tämän hoidon ja kuntoutuksen mahdollisuuksiin ja toteutukseen.

Terveydenhuollon koulutuksessa ja opettajien osaamisen kehittämisessä tulisi vahvistaa etenkin moniammatillista osaamista ja oppimista. Lisäksi tulisi vahvistaa eri organisaatioiden välistä yhteistyötä, joka lisäisi kokonaisvaltaista ymmärrystä AVH-hoitopolusta ja siinä toimivien ammattilaisten toiminnasta sekä edesauttaisi yhteisten tavoitteiden asettamista ja saavuttamista.

Käytännön harjoittelulla on merkittävä asema opiskelijan osaamisen kehittämisessä. Käytännön työssä oppiminen on ensisijaisen tärkeää etenkin AVH-sairastuneiden parissa toimimiseksi. Koulutusorganisaatioiden ja työelämän toimijoiden välistä yhteistyötä tulee edelleen vahvistaa, jolloin opettajien on mahdollista saada ajantasaista tietoa kliinisessä työssä tapahtuvista muutoksista ja haasteista, joihin he voisivat vastata näyttöön perustuvaa tietoa tuottaen, opetussisältöä muuttaen ja koulutuksia järjestäen.

Jarva Erika, tohtorikoulutettava, hanketyöntekijä

Oulun yliopisto, Hoitotieteen ja terveyshallintotieteen tutkimusyksikkö

Mikkola Anna-Mari, opiskelija

Oulun yliopisto, Hoitotieteen ja terveyshallintotieteen tutkimusyksikkö

Karsikas Eevi, hankekoordinaattori

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri

Oikarinen Anne, yliopistonlehtori

Oulun yliopisto, Hoitotieteen ja terveyshallintotieteen tutkimusyksikkö

Mikkonen Kristina, professori

Oulun yliopisto, Hoitotieteen ja terveyshallintotieteen tutkimusyksikkö

Kääriäinen Maria, professori, asiantuntija

Oulun yliopisto, Hoitotieteen ja terveyshallintotieteen tutkimusyksikkö, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri

Meriläinen Merja, sairaalaylihoitaja
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri

Koivunen Kirsi, yliopettaja
Oulun ammattikorkeakoulu, Sosiaali- ja terveysalan yksikkö

Jounila-Ilola Päivi, hoitotyön opettaja
Oulun ammattikorkeakoulu, Sosiaali- ja terveysalan yksikkö

Tuomikoski Anna-Maria, yliopettaja
Oulun ammattikorkeakoulu, Sosiaali- ja terveysalan yksikkö

Lähteet

[1] Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 1994/559, 2 §. Hakupäivä 23.6.2021.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940559#L1P2>

[2] Terveysalan ammattikorkeakoulutus 2005 -työryhmä. 2006.

Ammattikorkeakoulusta terveydenhuoltoon. Koulutuksesta valmistuvien ammatillinen osaaminen, keskeiset opinnot ja vähimmäisopinnot.

Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2006:24. Opetusministeriö, Helsinki. Hakupäivä 23.6.2021. <http://urn.fi/URN:ISBN:952-485-195-4>

[3] Mikkonen, K., Ojala, T., Sjögren, T., Piirainen, A., Koskinen, C., Koskinen, M., Koivula, M., Sormunen, M., Saaranen, T., Salminen, L., Koskimäki, M., Ruotsalainen, H., Lähteenmäki, M-L., Wallin, O., Mäki-Hakola, H. & Kääriäinen, M. 2018. Competence areas of health science teachers – A systematic review of quantitative studies. *Nurse Education Today* 70, 77–86. Hakupäivä 22.9.2021.

<https://doi.org/10.1016/j.nedt.2018.08.017>

[4] Salminen, L., Stolt, M., Saarikoski, M., Suikkala, A., Vaartio, H. & Leino-Kilpi, H. 2010. Future challenges for nursing education – A European perspective. *Nurse Education Today* 30 (3), 233–238. Hakupäivä 22.9.2021.

<https://doi.org/10.1016/j.nedt.2009.11.004>

[5] Murtonen, M. 2020. Korkeakoulupedagogiikka voimavarana. *Journal of University Pedagogy* 1/2020. Hakupäivä 22.9.2021.

<https://lehti.yliopistopedagogiikka.fi/2020/09/03/korkeakoulupedagogiikka-voimavarana/>

[6] Salminen, L., Stolt, M., Koskinen, S., Katajisto, J. & Leino-Kilpi, H. 2013. The competence and the cooperation of nurse educators. *Nurse Education Today* 33 (11), 1376–1381. Hakupäivä 22.9.2021.

<https://doi.org/10.1016/j.nedt.2012.09.008>

[7] Zarandona, J., Cillero, I.H. & Arrue, M. 2019. Teaching and learning about stroke care in undergraduate nursing students: A scoping review of the literature. *Revista Científica de la Sociedad Española de Enfermería Neurológica* 50 (C), 32–38. Hakupäivä 22.9.2021. <http://dx.doi.org/10.1016/j.sedene.2019.01.003>

[8] Jarva, E., Mikkonen, K., Tuomikoski, A-M., Kääriäinen, M., Meriläinen, M., Karsikas, E., Koivunen, K., Jounila-Ilola, P. & Oikarinen, A. 2021. Healthcare professionals' competence in stroke care pathways: a mixed-methods systematic review. *Journal of Clinical Nursing* 30 (9–10), 1206–1235. Hakupäivä 22.9.2021.

<https://doi.org/10.1111/jocn.15612>

[9] Clarke, D.J. 2014. Nursing practice in stroke rehabilitation: Systematic review and meta-ethnography. *Journal of Clinical Nursing* 23 (9–10), 1201–1226.

Hakupäivä 22.9.2021. <https://doi.org/10.1111/jocn.12334>

[10] Baker, M. 2012. Education requirements for nurses working with people with complex neurological conditions: Nurses' perceptions. *Nurse Education Today* 32 (1), 71–77. Hakupäivä 22.9.2021. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2011.01.011>

[11] Abd El Hay, S.A., Abed Allah, A.K. & Tag El Din, E.S.A. 2018. Effect of implementing designed educational training program for neurological nurses on clinical outcomes of stroke patients. *Clinical Nursing Studies* 6 (4), 121–136.

Hakupäivä 22.9.2021. <https://doi.org/10.5430/cns.v6n4p121>

[12] Clarke, V. & Braun, V. 2017. Thematic analysis. *The Journal of Positive Psychology* 12 (3), 297–298. Hakupäivä 22.9.2021.

<https://doi.org/10.1080/17439760.2016.1262613>

METATIEDOT

Tyyppi: Artikkel

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu

Julkaisunumero: 70/2021

Julkaisuvuosi: 2021

Tekijätiedot: Jarva Erika, Mikkola Anna-Mari, Karsikas Eevi, Oikarinen Anne, Mikkonen Kristina, Kääriäinen Maria, Meriläinen Merja, Koivunen Kirsi, Jounila-Ilola Päivi, Tuomikoski Anna-Maria

Oikeudet: CC BY-SA 4.0

Kieli: suomi

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2021102752484>

Tiivistelmä: Terveysalan opettajat ovat varmistamassa, että tulevaisuuden terveystalant ammattilaisilla on tarvittava osaaminen aivoverenkiertohäiriö (AVH) -hoitopolulla toimimiseksi. Tämän artikkelin tarkoituksena on selvittää, millaisia kokemuksia terveystalant opettajilla on AVH-hoitopolun eri vaiheissa tarvittavasta osaamisesta ja osaamisen kehittämisestä. Ammattikorkeakouluopettajia (n=5) haastateltiin yksilöllisesti syksyllä 2020 ja haastattelut analysoitiin temaattisella analyysillä. Terveystalant ammattilaiset tarvitsevat AVH-hoitopolulla moniammatillista osaamista, vuorovaikutus- ja (digi)ohjausosaamista sekä ymmärrystä muiden ammattilaisten toiminnasta ja sairastuneeseen vaikuttavista yksilö- ja ympäristötekijöistä. Opetus varmistaa osaamisen kliinisten taitojen harjoittelulla, osaamisen perustan rakentamisella sekä osaamisen syventämisen käytännön harjoittelulla, mutta monialaista oppimista tulisi kehittää. Opettajalla tulee olla hoitopolusta laaja-alaista osaamista, joka vaatii jatkuvaa osaamisen kehittämistä muun muassa koulutuksia ja eri toimijoita hyödyntäen.